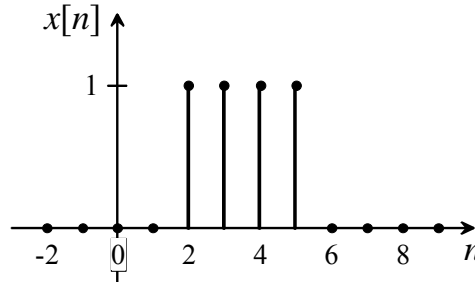

Naloga 2. kolokvija
PROCESIRANJE SIGNALOV

Datum: 14. 01. 2006

1. Izračunajte TDF transform $X(\Omega)$ za podani diskretni aperiodični signal $x[n]$.

Rešitev:

$$x[n] = y[n-2]$$

$$Y(\Omega) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} y[n] \cdot e^{-j\Omega n} = \sum_{n=0}^{N-1} e^{-j\Omega n} = \frac{1 - e^{-j\Omega N}}{1 - e^{-j\Omega}} = \frac{1 - e^{-j4\Omega}}{1 - e^{-j\Omega}}$$

$$x[n] = y[n-m] \leftrightarrow X(\Omega) = Y(\Omega) e^{-j\Omega m}$$

$$X(\Omega) = Y(\Omega) \cdot e^{-j2\Omega}$$

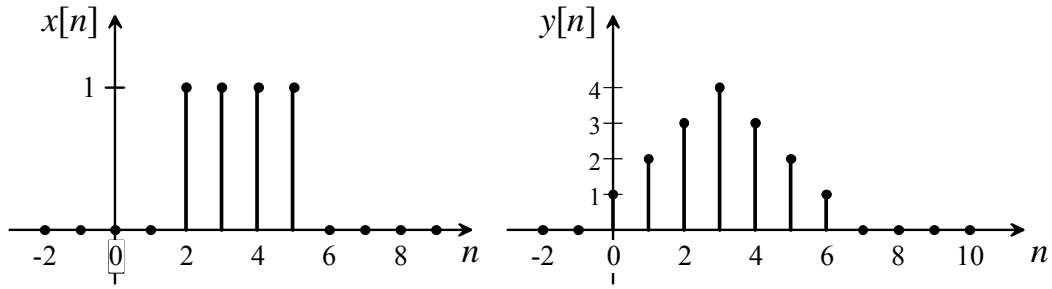
$$X(\Omega) = \frac{1 - e^{-j4\Omega}}{1 - e^{-j\Omega}} \cdot e^{-j2\Omega}$$

$$X(\Omega) = \frac{e^{-j2\Omega} (e^{j2\Omega} - e^{-j2\Omega})}{e^{-j\frac{\Omega}{2}} (e^{j\frac{\Omega}{2}} - e^{-j\frac{\Omega}{2}})} \cdot e^{-j2\Omega} = e^{-j\frac{7\Omega}{2}} \frac{2j \sin(2\Omega)}{2j \sin\left(\frac{\Omega}{2}\right)}$$

$$X(\Omega) = \frac{\sin(2\Omega)}{\sin\left(\frac{\Omega}{2}\right)} e^{-j\frac{7\Omega}{2}}$$

---

2. Narišite graf signala $v[n] = x[n] * y[n]$, če sta $x[n]$ in $y[n]$ podana s spodnjima grafoma:

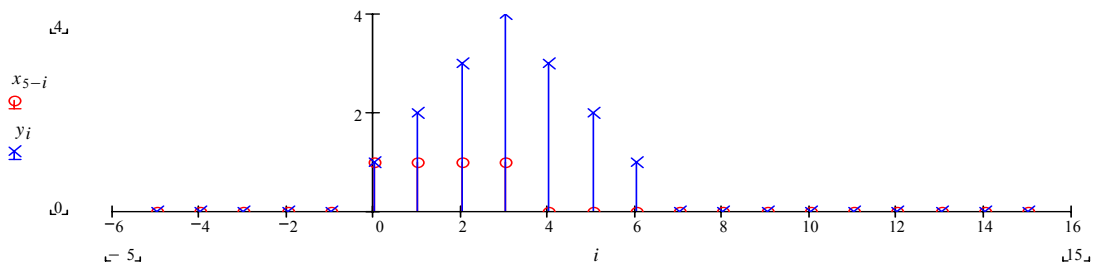

Rešitev:

$$v[n] = x[n] * y[n] = \sum_{i=-\infty}^{\infty} x[n-i] \cdot y[i]$$

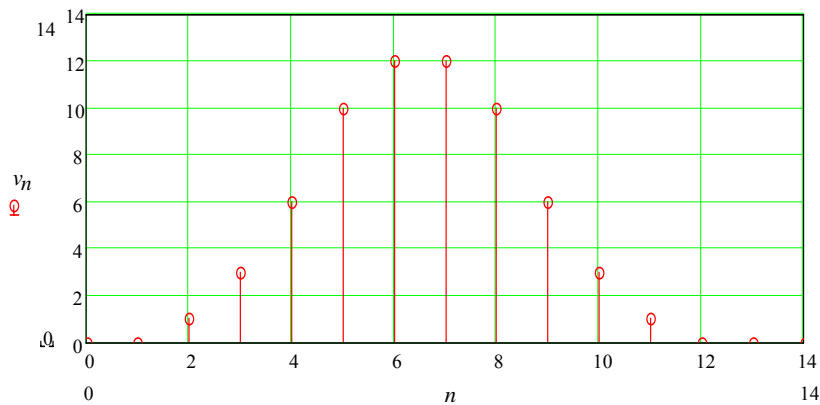
Konvolucijo izračunamo tako, da enega od signalov prezrcalimo okoli ordinatne osi ($x[-i]$) in ga »peljemo« od $-\infty$ proti $+\infty$. V vsakem koraku izračunamo produkte vrednosti istoležnih točk obeh funkcij in vse produkte seštejemo.

Primer za točko $n=5$:

$$v[5] = 1 \cdot 1 + 1 \cdot 2 + 1 \cdot 3 + 1 \cdot 4 = 10$$

Končni rezultat:

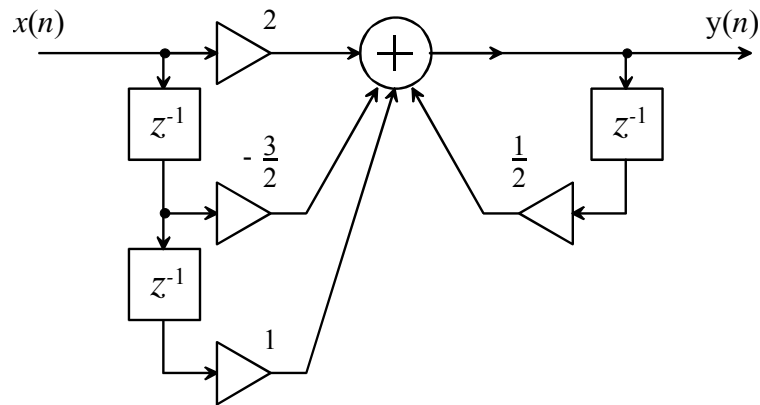
n	v[n]
0	0
1	0
2	1
3	3
4	6
5	10
6	12
7	12
8	10
9	6
10	3
11	1

3. Diskretni časovno nespremenljivi linearni sistem je opisan z diferenčno enačbo

$$y[n] = 2x[n] - \frac{3}{2}x[n-1] + x[n-2] + \frac{1}{2}y[n-1].$$

Narišite shemo vezja, določite njegovo sistemsko funkcijo $H(z)$ ter njene ničle in pole. Ali je podani sistem stabilen?

Rešitev:

$$Y(z) = 2X(z) - \frac{3}{2}X(z)z^{-1} + X(z)z^{-2} + \frac{1}{2}Y(z)z^{-1}$$

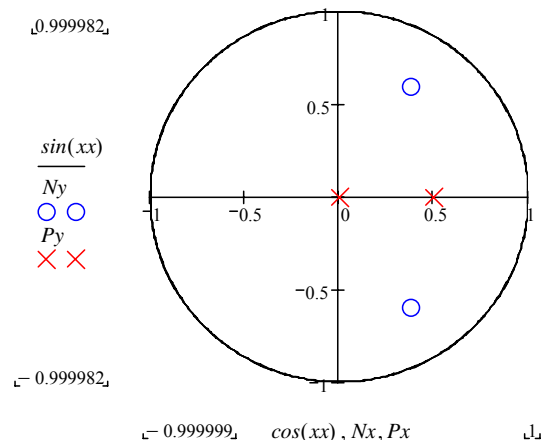
$$Y(z) \cdot \left(1 - \frac{1}{2}z^{-1}\right) = X(z) \cdot \left(2 - \frac{3}{2}z^{-1} + z^{-2}\right)$$

$$H(z) = \frac{Y(z)}{X(z)} = \frac{2 - \frac{3}{2}z^{-1} + z^{-2}}{1 - \frac{1}{2}z^{-1}} = \frac{2z^2 - \frac{3}{2}z + 1}{z \cdot \left(z - \frac{1}{2}\right)} = 2 \cdot \frac{z^2 - \frac{3}{4}z + \frac{1}{2}}{z \cdot \left(z - \frac{1}{2}\right)}$$

$$n_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} = \frac{\frac{3}{4} \pm \sqrt{16 - 4 \cdot \frac{1}{2}}}{2} = \frac{1}{8} \cdot (3 \pm j\sqrt{23})$$

$$H(z) = 2 \cdot \frac{\left(z - \frac{1}{8} \cdot (3 + j\sqrt{23})\right) \left(z - \frac{1}{8} \cdot (3 - j\sqrt{23})\right)}{z \cdot \left(z - \frac{1}{2}\right)}$$

$$p_1 = 0 \quad p_2 = \frac{1}{2}$$

Vsi poli so znotraj enotske krožnice, torej je sistem stabilen.

4. Sistemska funkcija $H(z)$ diskretnega LTI sistema s končnim impulznim odzivom (FIR) ima ničle: $z_1 = 1 + j$; $z_2 = 1 - j$; $z_3 = -0,5$.

- določite manjkajoče ničle, da bo frekvenčni odziv vezja imel linearno fazo $\Phi_H(\Omega) = k \cdot \Omega$
- za dopolnjen sistem določite lego in minimalno število polov, da je sistem fizikalno uresničljiv (vzročen)
- določite impulzni odziv $h[n]$
- narišite lego ničel in polov v z - ravnini

Rešitev:

a)

$$z_{1,2} = 1 \pm j = \sqrt{1^2 + 1^2} \cdot e^{\pm j \frac{\pi}{4}}$$

$$z_{4,5} = (z_{1,2})^{-1} = \frac{1}{\sqrt{2}} \cdot e^{\mp j \frac{\pi}{4}} = \frac{1}{\sqrt{2}} \cdot \left(\cos\left(\frac{\pi}{4}\right) \mp j \sin\left(\frac{\pi}{4}\right) \right) = \frac{1}{\sqrt{2}} \cdot \left(\frac{1}{\sqrt{2}} \mp j \frac{1}{\sqrt{2}} \right) = \frac{1}{2} \mp \frac{j}{2}$$

$$z_6 = \frac{1}{z_3} = \frac{1}{-0,5} = -2$$

b) Polov mora biti vsaj toliko kolikor je ničel. Da ne spremenijo frekvenčnega poteka morajo biti v izhodišču. Torej dobimo 6-kratni pol v izhodišču: $p_{1,2,3,4,5,6} = 0$.

c)

$$H(z) = \frac{(z-1-j) \cdot (z-1+j) \cdot \left(z - \frac{1}{2} - \frac{j}{2}\right) \cdot \left(z - \frac{1}{2} + \frac{j}{2}\right) \cdot (z+0,5) \cdot (z+2)}{z^6}$$

$$H(z) = \frac{\left((z-1)^2 + 1^2\right) \cdot \left(\left(z - \frac{1}{2}\right)^2 + \left(\frac{1}{2}\right)^2\right) \cdot (z^2 + 2,5z + 1)}{z^6}$$

$$H(z) = \frac{(z^2 - 2z + 2) \cdot (z^2 - z + 0,5) \cdot (z^2 + 2,5z + 1)}{z^6}$$

$$H(z) = \frac{(z^4 - 3z^3 + 4,5z^2 - 3z + 1) \cdot (z^2 + 2,5z + 1)}{z^6}$$

$$H(z) = \frac{z^6 - 3z^5 + 4,5z^4 - 3z^3 + z^2 + 2,5z^5 - 7,5z^4 + 11,25z^3 - 7,5z^2 + 2,5z + z^4 - 3z^3 + 4,5z^2 - 3z + 1}{z^6}$$

$$H(z) = \frac{z^6 - 0,5z^5 - 2z^4 + 5,25z^3 - 2z^2 - 0,5z + 1}{z^6}$$

$$H(z) = 1 - 0,5z^{-1} - 2z^{-2} + 5,25z^{-3} - 2z^{-4} - 0,5z^{-5} + z^{-6}$$

$$y[n] = x[n] - 0,5x[n-1] - 2x[n-2] + 5,25x[n-3] - 2x[n-4] - 0,5x[n-5] + x[n-6]$$

n	h[n]
0	1
1	-0,5
2	-2
3	5,25
4	-2
5	-0,5
6	1
7	0
8	0

d) Ničle in poli:

